

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szakolcza).Oznamy (inzeráty) účtujú sa
lavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 koruny. Na pol
roka 1 korunu. Jednotlivé čísla
v expedíci a pri zasielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Náš potravný spolok.

Pri veľkej účasti účastníarov a odberateľov sa v minulú nedeľu vydržovalo valné zhromaždenie potravného spolku v Skalici. Dvorana kat. kruhu bola naplnená, dôkaz je to, že sa široké vrstvy obecnstva zaujímajú za potravný spolok.

Skalický potravný spolok je jeden z tých, ktorý vyplnil tie nádeje, ktoré sa v ňom skladali. Osem rokov trvá účinkovanie jeho, a behom toho času vždy zodpovedal cieľu, ku ktorému otvorený bol.

Spolok náš v prvom rade ustáľuje ceny tovaru pre celé okolie, bo je jeden z najväčších obchodov, ktorého ročný príjem za tovar robí 170—180 tisíc korún, dôkazom je to, že dôveru obecnstva požíva, bár keď by sa všetci kresťania držali hesla svoj ku svojmu, príjem tento mohol by sa aj zdvojnásobiť, len že mnoho je kresťanov len v kostole, ale vo verejnom živote bývajú zradcovia kresťanskej svépomoci a hrobármi každého, ku blahobytu ľudu slúžiacieho podniku.

Na kolko zodpovedal potravný spolok svojmu cieľu dôkazom toho je, že behom 8 rokov len v dividendách a o nákupnem rozdelil členom 25 tisíc korún, teda ten pôvodný kapitál 12 tisíc korún už vrátil členom 25 tisíc korún, krome toho pre spolok 10 tisíc korunovú základňu záložnú, tak že pôvodný majetok sa temer zdvojnásobil. Krom toho slušne sa platilo osobníctvo potravného spolku ktorého platy obnášali 4547 kor. 56 hal.

Dane platil v minulom roku 1363 kor. 16 hal., tak že toho roku sa stal potravný spolok druhým virilistom slob. kráľ mesta Skalice, za túto slávu ďakujeme, a lepšie by bolo, keď by sa potravné spolky od dane oslobodili, tak ako je to v cudzozemsku.

Zisk pri tovare robil 9600 kor.

S výsledkom obchodovania bolo obecnstvo spokojné, prečo aj správe nielen absolutorium udelilo, ale aj vďaka vyslovilo.

Člen.

Len v pred a nikdy nazpät.

Časy sa menia a my meníme sa v nich. Neni tomu tak dávno, čo chudobný človek, či delník, či roľník z ďaleka smeknul klobúk a strčil pod pažu, keď videl volaakého vypaseneho pána íst, keď za kúsok cigare po ulici tancoval a tak tancoval, ako ten pán chcel, čo ho vyciaval, čo s jeho mozolov pásol svoje zlatou retiazkou ovenčené brucho. Bol to život pre pánov, keď robotník na

kolenách plaziac sa, prosil o robotu, keď jako hoviadko pracoval za, ani psovi ne príslušný chlieb a za to za všetko ešte poďakoval svojmu „chleboďarcovi“, že mu priprial si vyrobiť aspoň na suché kôrky.

Ale tomuto dobrému svetu už začína byť koniec, mení sa, ako tie časy, a ako my v nich. Robotníci v dielňach zorganizovaní socialistickými bojovníkmi vypovedajú štrajky a nútia fabrikantov na pridanie mzdy, na ukrátenie pracovného času: veď i oni chcú sa lepšie najesť, lepšie sa odiať, a chcú väčší čas na vzdelávanie sa. Štrajkujú železniční robotníci, mäsiari, pekari, ba v Pešti neni toho stavu, či robotníckeho, či remeselníckeho, ktoré by nebolo štrajkom si domáhalo svojich ľudských práv.

A hrúza! Čo sa neopovážili urobiť ešte i roľníci, ktorí boli tí najlepší, najpracovitejší, najspoľahlivejší a najposlušnejší zivitelia pánov; i oni si predsevzali, že nebudú otročiť, namáhať sa od svitu do mrku, v pletiu a kopaniu repy údy svoje lámať, i oni sa ujednili a vypovedali cukrovarníkom, ako svojim vycicovateľom štrajk.

Na to sa veľmi rozhnevali tí vypasení cukrovarníci, ktorí tisíce a tisíce vezú so sebou s reparských krajov do Viedne a tam sa z nich ďalej pasú, rozhnevali sa, div ich šlak neobchádzal, keď videli toto povstanie malých roľníkov. Jako ten jupiter sa rozhneval na povstanie žiab, a umienili si ich potrestať, že im ani nenabídnú smluvu uzavreť, a kto bude chcieť mať forchus, nech si sám preň príde a poprosí ich za odpustenie, jako to pred časom robievali chudobní ľudia pred nimi, a poďakovali im, že im ráčili pomôcť.

Na Morave a v Čechách odmietli cukrovarníci požiadavky zorganizovaných reparských spolkov, alebo ich aspoň vykrucovali, že vraj oni vydržia bez repy i dva roky, my roľníci vydržime i viac, ešte žiadon sedliak bez repy hľa om nezomrel, ale cukrovarníci bez nej pokapú, jako muchy prvým mrazom. Budú oni radi, keď sa len viac nestane, jako sa posiaľ stalo. Neni treba roľníkov pokoriť sa pred nimi a prosiť ich o suché kôrky. Naša zem prinesie pracovitému roľníkovi nie len repu, ale aj raž a žito, potrebnejšie to články k živobytiu, a preto kto sa poddá cukrovarníkom, je slabých, neni muž slova, ktorý sa počítat nemôže medzi spoločenstvo ľudské, ktorý za slúži opovrhnutie všetkýck ľudí, ktorý je ničím, jednou nulou v spoločenskom živote.

Čo som povedal, to som povedal, toho sa držím, musí každý sedliak povedať a

môže byť istý, že sa preňho nevrátia tie zlé časy, časy otroctva a biedy.

Roľníci! pripravujme si pôdu s novým jarom na iné rastliny, nasejme ďateliny a chovajme dobytok, keď ho budeme opatrovať, ten nám prinesie tiež úžitok, a urobme jako by repy vôbec ani nebolo, vytrvajte a naše bude víťazstvo!

Len vždy v pred a nikdy nie nazpät!

Druhý roľník.

Opatrní budme.

Pod nízkym krovom, vysoko neskákaj.
Skôr shádzu dve ruky z voza, než
desať naloží.

Práca prináša úžitok ktorý sa vyjadri väčším dielom v peniazoch. V nich je vložená naša vlastná námaha, keď sme si ich vyrobili, alebo je v nich práca iných, keď sme ich zdedili, alebo darom dostali. Preto vážme si peniaze, lebo oni z mozolov pochádzajú. Rozumne s nimi zachádzajme, aby účel, ku ktorému ich potrebujeme, zodpovedal tej námahe, čo je v nich. Pravá cena peňazí je vo správnom jejich upotrebení, v ňom je i tajemstvo hospodárnosti. Neide tu o to, odreknúť sa sveta a ukracovať životné potreby cez mieru; hľadme len, aby naše výdavky neboli väčšie, ako príjmy, a aby peniaze boli použité k účelom dobrým a opatrne.

Mnoho ľudí sa nachádza, čo nevedia k dobrým účelom využiť peniaze, a bárs mnoho vyrobí, veľké príjmy majú, nemôžu poriadne vyžiť. Človeka srdce bolí, keď vidí, že jak často ten ťažko vyrobený groš, ten robotník zanesie hneď po výplate za pálenku, lebo ho v kartách prehrá a rodine neprinesie ani na chlieb.

Uvažujme o potrebách, aby sme sa naučili, poznať jejich mieru; nevedomosť tejto privádza človeka k márnym pôžitkom a zlý príklad nás vnich utvrdzuje. Oviadajme svoje žiadosti, aby nás oni neovládali, ináče až v núdzi poznáme, jak mnoho zbytočných potrieb máme. A keď nám núdza ukáže, že sa bez nich minieme, prečo by sme to nemohli dokázať opatrnou prozretiteľnosťou. Zdržme sa vydania dyktovaného vášňama, márnivosťou a domyšľivosťou.

Premýšľame-li, ľahko vidíme, jak málo je treba k tomu, aby človek bol spokojný a šťastný. Vidíme šťastného človeka i v nedostatku a nešťastného i v dobrobytu a bohatstve. Nechcime viac, než môžeme. Zvyknime k miernemu životu. Budme mierni v jedle a pitíu a s tým si i zdravie opatrujeme.

Pravidlá hospodárnosti sú jasné a jednoduché. Nevydávajme viac, ako sme prijali a skôr než sme prijali. Nekupujme nič len preto, že je to lacné a že sa nám to ľúbi. Opatrnosť spozorujeme najskôr pri žene, dobrej hospodynji.

Domácnosť je školou hospodárnosti. Pozrime, jako skromnými prostriedkami vie žena domov urobiť útulným a príjemným. Na čistotu a poriadok jej dve holé ruky postačia. Poneváž v drobrom vydáva, zná cenu baliera a vie ho cele využiť. Nič nemárni, s každým kúskom majetku sa nerada lúči i keď už neni k potrebe. Sporiadaný domov umrtvuje každé pokušenie, je bezpečným prístavom v búrach života. A jak mocný má vliv výchovný. Hrave privykáme k životu jednoduchému, ktorý príkladom účinkuje na celú rodinu. Deéra kráča po stopách matky a synovi sa tiež nelúbi žena márnivá. Tá sa zase lúbi len márnivému.

Keď chceme povzbudiť šporivosť, venujme pilnú pozornosť výchove ženy. Smutný pohľad je na ženu zanedbanú, márnivú. V jej vonkajšku zrkadlí sa celá domácnosť, nečistota nezakryje ani bohatstvom a neporiadok ani drahými látkami. Nehospodárnosť mužovu môže žena vždy napraviť, roznášajú-li oba, je zkaža domácnosti istá.

Ludia nehospodární, čo získajú, vydajú a o domácnosť sa málo starajú. Bár dosť vyrobia, sú na pokrají nedostatku a nikdy ničoho nemajú. Nevedia ani, za čo peniaze vydali, kapse majú prázdne ale hlavu plnú túžieb nesplniteľných. Majú nechuť k práci, radi jej vyhnu a čas mrlhajú. Sú sami so sebou a s celým svetom nespokojní. Jejich domácnosť je plná nesváru a hriechu — dietku sa vrhnú tiež na rodičovskú cestu.

Bohatstvo dáva často špatný príklad. Kto ľahko k peniazom príde, ľahko ich vydáva a mnohí chudobní cheú napodobňovať bohatých, zvtášte ale synovia takéhto rodín cheú napodobňovať bohatých a stanú sa márnotratičkami. Ale márnotratičk má zlý osud; mnohý začal v zlate a skončil v blate.

Striezlivosť, jednoduchosť a miernosť v požiadavkách sú vlastnosti rozumného človeka. Žije skromne a preto nemá nikdy nedostatku, zbierajúce peniaze ale strčí do kníh a v nich hľadá uslaňujúcu zábavu a poučenie, v nich nachádza najlepšie myšlienky, ktoré mužovi rozumnému vždy nový a lepší svet otvárajú.

Dopisy.

— Šoporňa (Nitrianska st.) Obec Šoporňa je opravdu jakoby kólami do biedy pozarážaná. My mladší, ktorým tieto krásne noviny oči potvárali so zhrozením a s oitom zúfalosti jasno vidíme tie strašne priepasti, ktoré ubohej šoporňanskej obci nastrojila ruka bezbožnosti, nesvedomitosti, odieračstva a falosnosti. A naši oteo-

via, beda, — pomáhali ruke tejto ubijať nás potomkov svojich. Tisíce ran nám zavadali a my krvácame, a možná, že i vykvrácame pod nimi. Bo oní sa po krómách veselili, pri sklenkách, kartách svoje a obecné marnili. Boh, viera, náboženstvo: toho si oni málo všimli; nemravnosť, nesvedomitosť a hojnosť to im bolo nebeským morom, v ktorom kúpali hriešne duše svoje. A zapredali nielen seba, lež i nás biedných. A nehryzlo ich svedomie! Či ich ale ani teraz nehryze, keď vidia, čo pripravili obei hriešne ruky jích? Takí boli ti, čo pred nami mali sa o nás starať. Oni s bohatej Šoporni spravili biedarov a nešťastníkov. Takí boli oni, na malé výminky.

Kto je Šoporňan ten rozumie týmto slovám, veď z jeho duše berem túto žalobu. Srdec naše až vre horkou trpkosťou. Vieme my všetci dobre korene dnešnej našej biedy. K poučeniu chceme vec predostreť i slovenskej verejnosti.

U nás od stá vekov ľud v opustenosti žil. Oň sa nikdy, nikto nestaral. Veď so Slovákmi, so sedlákom zapodívať by bola bývala hanba či na knáza, či na pána! Nebolo srdeca k našim dušiam, len studené kamene. A od knáza sa nerozteplí nikto. Obec naša pustla mravne, dúševne. Zo škol materskú reč nám vyhnali, a nepriateľa v šilenosti svojej, by sa pánom lúbili, deti už i katechismus v cudzej reči učť sa opovážili. Bože im hriech odpusť! (Včul to už prestalo.) Nábožnosť mnohých celkom vystydla. Mravnosť klesla. Pri takových okolnostiach nie div! Kde boli vtedy naši stari? Kde výbor? Kde predstavenstvo? — O nespominajme ani tú čiernu dobu. Bol to čas, v ktorom ľudia, tak sa zdá bez citu, bez srdeca a svedomia na svet prichádzali. Nechali si brat vieru, materinskú reč, dovolili hanť Boha, rod, otea, mater. Ba ešte pomáhali!

A nepriateľ nestal stať, šiel ďalej. Keď videl jako obeta jeho sama svedolne zatahuje si smečku záhuby kolo hrdla, postúpil diaľ. I na majetku nás bolo zniwočť. Užerníci, šporkassy, kupčioi mali zlaté časy. Mrvili sa ako muchy na zdechline. Že sme nemali pražiadneho radcu, ani vodu, zaplietli sme sa do biedy až k zaplakaniu. Bohatne z nás každý: árendátor, žid; obilný kupec, žid; múkokupec, žid; — a ja viem, kto ešte! — A nemá nad nami lútosti nikto. My však pomaly až po samé kosti povysycháme. Neni samaritana! Neni srdeca, len kamene!

Ku toľkým biedam, čo bolo treba ešte pridať? Nič len jeden smrteľný úder, aby obeť ubohá, ten náš ľud, vydýchla. Nemeškali ani s tým. Bolo to roku 1894. Natískali nám na

odvodnenie chotára vodný kanál. Sľubovali sa zprvu hory-doly, prihvalovali jak to potrebné, jak prospešné. Že ten hlboký járok má byť hrobom, ktorý svojim širokým hrtáňom požere naše malé statky, naše strechy, náš pokoj, blaženosť to nám nespomínali. Náš ľud sa protivil bal sa následkov. Veď ten ľud už skusil falše a podvodu: Cudzým viac neverí. Ubohý lude! — Čo si však počneš, keď aj tvoji sú proti tebe? Panská láska sviedla mnohých predných. Ti judášsky Ťa zapredali. „Ak nepopustíte, v prichádzali a strašili. A ľud nespomínal, nepoučený, popustil. — Kanál sa vykopal, voda neodtiekla, a my nosíme bremeno také, ktoré nás zabije. Nik neplatil celé roky. Veď nevládal. Včul prišiel exekutor a vymáhal na tej našej biede, by sme platili, čo sme roky nemohli. Stíhalo nás to radom. Hruza len myslet na to, jako sa postupovalo. Bolast zalieva srdec pri pomyslení, jak opustený je náš slovenský ľud. A to tak má trvať ešte 60 rokov. 60 biedných rokov! Z hriešnej nesvedomitosti niektorých. O bieda, bieda naša! Ktože nám pomôže?! Ak to tak diaľ potrvá, všetci príjeme na žobrácku palicu. — Čo lepšieho uteká za more, a bieda naša raste.

Rodáci, Šoporňania! Čo nám pomôže? Nie cudzi, len Pán Boh náš, a naša smorná láska. My sme Slováci, držme spolu! Budme striezlivi, pracovití; dúfajme v Boha, a bojujme proti zlu. Čítajme tieto milé noviny. Oni vyučujú utlačučeného brániť sa proti krivde. Slovák ku Slovákovi a dá Pán Boh, že lepšie, radostnejšie nám bude, ako bolo. Pán Boh vyslyš! Z Kormut.

— Z Luhačovic. V nedelu bolo v Brne valné zhromaždenie akciovej spoločnosti kupelov Luhačovických za piaty rok spravoí. Z výročnej zprávy na rok 1906 musíme výjmuť: Počasie v roku 1906 nebolo vobec kupelom praznivé, lebo v mesiacoch juni a septembri bolo počasie chladné s dažďami. Preto ale dosiahla návšteva čísla 3504 a vtedy sa vzrost hostov nezmenšil proti minulému roku; v roku 1905 bolo návštevníkov 3334. Druhé kupel v tomto roku pracovali s deficitom. Železničná dráha dopravila cez celý saison do Luhačovic a nazpät 30.000 osôb. V prvom roku novej správy našťivilo kupel Luhačovské 1714 osôb, od toho času návšteva vždy rastie. Výsledky lečenia boli dobré, často prekvapujúce. Vývoz vody bolo 326.000 lahvi. Známosť o Luhačoviciach širil riaditeľ svojimi prednáškami, sprovedenými svetelnými obrazmi v Prahe, v Meštanské Besede a v Konvikte. I týchto prednášiek návšteva bola značná.

O obehu peňazi v dobe saisony najlepším ukazovateľom je, že poštovní úrad luhačovický vydal behom jedného dňa 6.500 kor., naproti tomu prijal počas saisony 247.719 kor.

BESEDNICA.

„Tam dolu už nebolí nič!“

(Pokračovanie.)

V jeden večer doniesol Janko v košíku jahód a ponukol i Lujzku.

— Dakujem, nejem jahody.

— Kto neje, ten sa díva, — povedal Janko, — však som to vlastne len tebe doniesol Marta, pojedz to sama.

Lujzka vstala a pobrala sa na návštevu, ku priateľke Oľgy.

Takéto a podobné výjavy opakovali sa každý deň.

Marta skormútene pozorovala, že Lujzka a Janko sa premenili. Lujzka plakala, keď ju matka nevidela. Ale matkine oči to spozorovali. Tak uplynul celý týždeň a prišla nedela. Marta prosila deéru, aby išla s nimi na zvyklú prechádzku.

Na druhý deň Janko neprišiel, ako obyčajne, ale v krátkom listku napísal Marte, že pre nával práce musí vyše času pracovať.

Tak uplynul zas jeden týždeň. V jednu nedelu Marta odcestovala do susedného mesta a len večer sa vrátila; tak Lujzka zostala sama doma. Takmer celý deň presedela v izbe a nariekala.

Zrazu bolo čuť silno zaklepať na dvere.

Janko nahnevano vrazil do izby a pri dveroch ostal stať.

— Marta neni doma? — pýtal sa.

Lujzka sa len pezrela naňho a pustila sa do žalostného plaču.

Janko priskočiac k nej, objal ju.

— Drahá Lujzka, — hovoril — len teba milujem. Na prvý pohľad som ťa zamiloval. Povedz, miluješ i ty mňa?

Lujzka nevedela dať odpoveď, len objala silného šuhaja.

— Milujem, — šepkala, — milujem ťa radšej, než svoj život. Preto som bola taká smutná. Zrazu sa Lujzka vytrhla s jeho náručia.

— Ach, drahá mati, — plakala, — drahá mamička!

— Neplač, — hovoril Janko, — Marta dovolí, abych si teba za manželku vzal, však len jednu z vás dvoch milujem a to — teba!

— Pukne jej srdec, — hovorila Lujzka, — nás mála najradšej a my ju klameme.

— Čo? Marta musí pristat aj za svokru, ale za manželku teba vezmem!

— Nikdy! — zvolala Lujzka zúfale. — Myslíš, že oklamem mamičku, odtrhnem od nej jej milého? Nikdy! Radšej zomrem!

Janko chytil ju za ruku a divo jej pozrel do očí.

— Tak ma nemiluješ? — tázal sa jej trasúcim sa hlasom.

Ale rychlo utíchol.

— Drahá Lujzka, neopust ma. Čo by ma stál život, keď by si ma ty nemilovala.

— Milujem, milujem verne, — šepkala Lujzka, — ale nechaj ma, na veky sa rozlučujem s tebou!

— Nikdy! Musíš byť mojou!

— Lujzka sa mu vytrhla a klaknúc si, prisahala:

— Na jedného Boha prisahám, že ti manželkou nebudem! Nech mi Boh vezme život, ak prisahu túto zruším!

— Nikdy si ma nemilovala! — zvolal zúrivým hlasom. — Ty a tvoja mať ste ma usmrtili, Preklínam vás! — A jako by rozum potratil, vybehol von.

Lujzka od ľaku zamdlela.

Keď Lujzka k sebe prišla, už bol večer. Ale mamičku nevidela. Vstala a sadla si; ale ako vyzerala. Oči krvou podbehnuté, tvár bledá. Marta, keď vstúpila do izby, ľakla sa.

— Čo ti je? — zpytovala sa jej mať, — si nemocná?

— Vedz všetko! — odpovedala Lujzka.

— Hovor, skoro! Cheem počuť, čo sa stalo! Potom Lujzka vyrozprávala všetko, ako sa to stalo pred niekoľkými hodinami.

Marta nepovedala ani slova. Neplakala.

(Pokračovanie.)

Noviny z celého sveta.

— **Na sneme** v sobotu dňa 9. marca interpelloval Milan Hodža proti rozpusteniu delníckych spolkov. V pondelok rečnil len Alexander Vajda, rumunský poslanec o sriadení platov štátnych učiteľov.

— **Obchod s ľudským mäsom.** Zo Šatoralja-ujhelyu oznamujú, že tamajší hajtmán odsúdil ženu Jána Kramovského na mesiac žaláru a na 200 kor. pokuty zato, že dve mladé dievčatá chcela odpredať do Viedne do verejných miest.

— **Nešťastie v tehelni.** V útorok prihodilo sa polutovaniuobdobné nešťastie v tehelni v Radliciach. Utrhla sa tam podkovaná a hodne premoklá vrstva hliny, ktorá zasypala dvoch delníkov. Jednoho podarilo z pod hliny ešte živého vykopat, ale i ten mal veľmi poranené telo a ľavú nohu zlomenú, druhý bol už mŕtvý.

— **Plavba do Ameriky zdražela.** Následkom mimoriadneho návalu vystaňovalcov bol Severoamerický Lloyd nútený zvýšiť cenu plavby o 10 mariek.

— **Zápas s bláznom vo vlaku.** Rozčulujúci výjav stal sa vo vagone vlaku, idúceho z Kolína n. R. do Holandska. Počas behu vlaku ozvaly sa z jedného oddelenia tretej triedy výkriky o pomoc. Nastal tam hrozný zápas z bláznom, ktorý vrhol sa na cestujúcich a dvoch poranil. Keď sa vlak zastavil, zbláznený muž vyskočil a utiekol v nočnej tme.

— **V Marsilii** 11. t. m. výchor zrútil novostavanú budovu, pri čom bolo zasypané 9 delníkov. Romy budovy troch celkom usmrtili a 6 robotníkov poranili.

— **Pre kúsok ľadu.** V Opave šli dievky so školy a prišli k vojenskej plovárni. Tam jedno dievča išlo si ulomiť kúsok ľadu, ale ztratilo rovnováhu a padlo do vody pred očima svojich spoliužiakov. Mŕtvolu posiaľ nenašli.

— **Nešťastie francúzskej válečnej lode.** Z Tólonu, 12. marca. Výbuchom torpéda naplneného stlačeným vzduchom vyletely do povetria zásoby prachu na admirálskom obrnení »Jena« v prístave Mississy. Všetci namorníci boli na lodi. Obetí je asi 200—300. Výbuchy na lodi nasledovali po sebe vo štvrtihodinových prestávkach. Okná všetkých dielní okolo prístavu boli roztrpané. Dráty elektrické byly pretrhané. Výbuchy boli tak prudké, že triesky z lode a kuse ľudského mäsa boli až na 500 metrov hodené. Lodi »Jena« mala 12 052 tuný nákladu a 698 mužstva, ktoré bolo práve po hromade pri prednáške, keď sa ozval prvý výbuch na zadnej časti lodi.

Kupujte v potravnom spolku!

Drobné zprávy.

— **Dňa 11. marca** bolo v Skalici sriadené valné zhromaždenie skalickej obchodnej banky. Na banku upísalo 312 účastníarov 1057 100 korunových účastín, pretože ale sa len 1000 účastín môže vydať, niektorým účastinárom sa účastiny odobrali na valnom zhromaždení.

Na zhromaždení sa pekný počet účastinárov dostavil, bolo ich tam 115, ktorý zastupovali 304 svojich a 462 cudzích účastín. Uzavretia schopné zhromaždenie vyslovilo založenie hanky, prijalo stanovky a potom volilo správu. Do správy vyvolení boli. Za predsedu: Dr. P. Blaho, kraj. poslanec, za podpredsedu: Juraj Quotidian ev. farár skalický. Výborníci: Frant. Kastner, Martin Ivičič, Jan Juráček, Jozef Makás, Jozef Bráneček a Jan Pukančík. Náhradníci: Jozef Hasička a Daniel Smetana. Dozorný výbor: Cyrill Kresák, Jozef Teslík a Jozef Novák. Náhradníci: František Špaček, Pavel Adamovič a Imrich Hepal. Za účtovníka je zvolený Ján

Horváth, za pokladníka Štefan Marek. Na účastiny splatené je už 80000 korún.

— **Utratíme úrad.** Ako nám z hodnoverného prameňa píšú, Skalica od 1. apríla utratí úrad, lebo úradníkov pohraničnej polície preložia do Kutov. Ako príčinu udávajú, že je tu už i tak pohraničný hotar a že v Skalici nemali žiadnej práce a tým menej, pretože úradu tomuto výborné služby konal jedon mestský úradník, ktorý na mestskom dome a v skalických lesoch a horách má veľmi málo práce a preto dostatok času, by sa službám hraničnej polície venoval.

— **Následkom vzdania sa mandátu** Dr. Františka Jebličky bude v pezinskom okrese dňa 19. marca nová vyslanecká voľba. Vystúpili Dömötör na maďarskú ľudovú stranu, a Dr. Milan Ivánka na slovenskú ľudovú stranu.

Zmeravenie krku na okolí Olomouca nie len že neprestáva, ale sa ďalej šíri. V posledných dňoch stali sa dva ďalšie prípady zmeravenia krku. Nemoc je nebezpečná zvlášte pre deti. Bolo by dobre, aby úrady energicky zakročily ďalšiemu šíreniu strašnej nemoci. To sa môže stať len tým, keď sa mŕtvolky na túto nemoc padlé nebudú do zeme pochovávať, ale sa budú páliť. Posiaľ bolo zjistené 14 prípadov zmeravenia krku, z ktorých 5 už skončilo sa smrťou.

— **V Búr Sv. Petri** 5. marca 19-ročného šuhaja, Štefana Nesnadný, syna Mateja Nesnadný pri kopaní hliny zastihla náhla smrť, zrútil sa vreh na neho, ktorý ho celkom zasypal. Kým sa podarilo ho odkopať bol už mŕtvý.

Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU ČIKORKU.

Hospodárstvo.

— **Pomer veku plemenných zvierat k plodnosti.** Plemenici sú najplodnejší, keď sú úplne dospelí. Skoro dospelé plemena bývajú síce skôr plodnými, za to ale dostávajú sa skôr u nich neplodnosť. Hrebei sú najplodnejší v 7—9 roku, býci v 2—3, kancei, barani a capy v roku druhom. A práve u býkov ktorých chov je najznamevitejší nedočkávame sa jejich najlepšej plodnej schopnosti, lebo býci z pravidla po ukončení druhého roku pre neplodnosť následkom nerozumného krmenia a chovania bývajú vedení pod nôz mäsiarov. Plodnosť svierata záleží na plemene, na krmení a chovaní plemenníkov. Najďalej sú plodní plnokrevní anglickí hrebei, až do 25 roku i ďalej. U chladnokrevných hrebeov netrvá plodnosť tak dlho.

Býci neužívajú sa k plemenitbe z pravidla víee, ako dva roky, lebo skoro tlnú. U družstev chovu dobytky a veľkostatkov chovajú sa býci až do 4—8 rokov. Boli by ešte i ďalej plodní, ale stávajú sa ťažkými a zlými, a preto sa nemôžu držať už tak starí býci, bár boli by pri poriadnom chovaní ešte i v 15. roku ku skoku schopnými.

Kancei, barani a capi môžu oplodňovať až do 17-ho roku, ale kancea odstránime už v 3—4 roku z plemenitby, pretože sa stane lenivým ťažkopádnym i zlým, a v 3—4 roku môžeme ho ešte i na mäso upotrebiť, vykrmieť a zpeňažiť. Neskôr je mäso jeho už menej cenné.

U plemenie bývajú mláďatá najlepšie po 2—3 porodoch. Prvé vrhy prasnice dávajú menej prasiatok a slabšej sústavy. Pri kravách po viac porodoch stupňuje sa dojivosť až do istej medze. Pri plnokrevných kobylách je najpriaznivejšia doba ku plemenitbe medzi 8—13 rokom.

Prí kobylách trvá plodnosť do 18. roku, ba

ešte i v 20. roku porodily kobyle dobré zriebatá. Jedon dobytkar uvádza prípad, že jedna kobyla porodila 32 zriebat a posledná v 41. roku. Kravy sú tiež dlho plodné, jako kobyle. Sú prípady, že kravy porodily 14, 15 až 21 telat. Prasnice sú plodné do 10 rokov. Od 5. roku vrhajú ale menej prasát a ztrácajú následkom stltnutia mlieko, a mäso jejich ztratí na tržní cene. Sú prípady, že prasnica za 14 rokov porodila 22 krát, priemerne po 9 živých prasat. Koze sa môžu chovať do 10 rokov, ovce do 7—8 rokov.

Plemeníkov i plemenice používame ku plemenitbe potial, pokiaľ sa nám vypláca.

Zo skusenosti vieme, že telata od veľmi starých kráv nejsú tak dobré, jako tie, ktoré porodila krava v mladších rokoch, sú náchylné i k tuberkulóze. V niektorých krajoch sa šieste tela už neodstavuje. Prirozené je, že staršie kravy, zvlášte dobré dojnice soslábnu telesne a podliehajú ľahko nemocám a nemôžu plodiť telata tak silnej sústavy telesnej jako predtým.

UPOZORNENIE!! P. T. Hospodári, ktorí chcete umelé hnojivá, prihláste sa v skalickom potravnom spolku.

OZNAMY.

Ferdinand Macháček v Šaštine

má na predaj 13 rádkovú celkom dobrú sečí mašinu. Kupec by nemusel naraz zaplatiť.

Predám krvu z dobrej šlachty, výbornú dojku, nachystanú na otelenie.
Michal Trslia v Skalici.

Prijmem chlapca za učňa z poriadneho domu na kovárske remeslo.
Jan Kusalik Stráže.

Mám na predaj drakslerské náradie aj s nožami a so šrófami. Anton Raštica v Skalici,
Dubová ul. č. 360.

Oznamujem et obecenstvu, že som prevzal jednatelstvo »Národnej ľudovej assekurácie«. Assekurovať sa môže každý človek, počnúc od 20. roku až po 60; starší sa nepríjmu. Stanovy sa každému napred prečítajú. Prihlásiť sa možno kedykoľvek u Jozefa Vanek, krajčírka a jednatela v Holiči, č. 87.

První moravská
ROLNICKÁ TOVÁRNA AKCIOVÁ
na soustředěná hnojiva a lučebniny v Přerově,
doporučuje ku hnojení na jaře za zvlášť výhodných cen:

Pro nížiny a úrodnější půdy:

K ječmenu:

SDI Superfosfát draselnatý,
SKMI Superfosfát z kostní moučky,
SNI Superfosfát nerostný,
KI 40-procentní sůl draselnatou.

Pro hornaté kraje:

SA Superfosfát čpavkový neb
KMR Kostní moučku rozloženou.

K řepě (cukrovce):

SAI Superfosfát čpavkový a
KI 40-proc. sůl draselnatou neb
SKMI Superfosfát z kostní moučky,
SNI Superfosfát nerostný s přidáním
Chilského ledku, síranu čpavkového,
neb dusíku vápenatého.

K ovsu a zemákům:

SA Superfosfát čpavkový neb
SKMI Superfosfát z kostní moučky,
SNI Superfosfát nerostný s přidáním
bud dusíku vápenatého neb
síranu čpavkového.

K jeteli a lukám:

SD Superfosfát draselnatý neb
SF Sádro superfosfátovou neb
Tomasovu strusku s káinitem.

Podporuje závod rolnický!

Pro nížiny a hornaté kraje:

Podporuje závod rolnický!

UPOZORNĚNÍ! V zájmu pánů rolníků radíme, by dříve přesvědčili o cenách a podmínkách u rolnické ryze české továrny na umělá hnojiva v Přerově, než koupí.

Sklad pre Skalicu a okolie má.
»Potravny Spolok« v Skalici.

Kto chce predať zemiaky (erteple) pre ošípané, nech sa hlási v mliekarni.

Jozef Orlický,

veľkozávod plodínový a semenársky, vlastné nakladanie chýrne známych bzeneckých ogurkov. Bzenec Morava.

Odporúča svoj sklad: šošovice, brachu, fazule, maku, kmínu a všetkých do oboru padajúcich plodín a zeleniny: cibuľu, cesnak, kysanú kapustu, ugoroky.

Pre jaro pôvodné repové semená v najlacnejších cenách.

Zástupca pre Uhorsko

11-52

Jozef Paříze, Szokolca.

Príjem jedného žusterského pomocníka na mužskú a ženskú prácu. Plat dľa dohovoru. Michal Absolon v Uh. Skalici.

Predám z volnej ruky 4 kusy rôl a síce: 1 vy-nohrad (vysoké pole), pol padelok (pri Lustovej zahrade), 1 stará-nová jedna roľa mokrá hora. Kto tieto kúpiť chce, nech sa prihlási u p. A. Klvača v Skalici, na malom rynku.

D. Sensel.

Strojová výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.)

Shotovuje punčochy pre panie, dievky a pre pánov z bavlny a hodobávneho pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za neľavnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — Dokonala výroba.

Žiadajte cenník

najlepších travných semien na zakladaní a zlepšení slabých jateľín.

Žiadajte cenník umelých hnojív a všetkých potrieb re zahradu, pole a dom.

Žiadajte cenník umelých lihní a všetkých drúbežných potrieb, kúpíte ich veľmi lacno u kresťanského veľkozávodu

DRUŽSTVO „HOSPODÁR“

v Miloticích nad Bečvou. Morava.

OZNAM.

Oznamujem et. obecnstvu, jak domácemu, tak i prespolnému, že som prevzal od nového roku veľkú hospodu

K „UHORSKEJ KORUNE“

v Holiči, na rynku do prenájmu. Budem sa usilovať, čo najsvedomitejšie obslúžiť pp. hostov dobrými a čerstvými nápojmi a jedlami. — Taktiež čisté maštale a dvor.

Liehové nápoje sú lacné, 1 liter rumu 1 kor., 1 liter červeného vína von z domu 60 hal.

Odporúčajú sa do priazne et. obecnstva, o hojnú návštevu prosí

Michal Červenka, hostinský v Holiči.

SUKNE

polovlnené . . . po 65—70 kr. a výše.
grisetové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
satenové . . . po 93 kr. a výše.
kanafasové . . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

a jiné tkalcov. výrobky dokirkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELÍNKA v Jimramově,
(MORAVA).

Vzorky zdarma a franko.

Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Prokop Skorkovský a syn.

zasílatelský dům
suken
a modních látek pro
— pány i dámy —
v Humpoleci

Zasílá svoje vzorníky na požadání každému ochotně franko, proti frankovanému vracení.

Zásilky přes 20 korun vyplacené.

Cenníky zdarma TELEFON Pouze za hotové Císlo 86
Největší česká tovární výroba
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ NA MORAVĚ
JOSEF LIDL V BRNĚ
zeiný trh číslo 11
Prisežný znalec ek zem soudu v Brně.
VIASŤNÍ VÝROBA TAHACÍCH HARMONIK všech druhů
Jednoradové, 2rad, 3rad, a chromatické harmoniky z nejlepšího materiálu a nejsolidnější práce.
Ceny velmi mírné Sta přípisů uznání a díky!

9-50

Slovenská knižnica

nemala by chýbať v žiadnom dome.

V prvom svazku práve vyšla:

Reštaurácia, krásny opis staro-

dávnych zariadení, volieb

Pre ďalšie svazky vybrať sme nasledu-

júce krásne knihy:

1) Tri rozprávky od J. Čajáka

2) Nové besednice od Tajo shého

3) Dejiny národa slovenského.

Adresa:

Vydavateľstvo Slovenskej knižnice

(F. VOTRUBA.)

BUDAPEST VIII Rákocsi-ter 3.

Každý rok
4 knihy
spolu za:

2^k 40^h

Nový cenník semien

firmy

JINDŘICH VANEK,

najväčšieho českého semenárskeho obchodu, pestovania semien a obilia k siatiu, dvorného dodavateľa

v Prahe, Václavské náměstie číslo 13.

„u Zlaté husy.“

obsahujúci do 3000 druhov s úplnými popismi a so 160 vyobrazeniami všetkých semien pre hospodárstvo, zahrady, lúky a hory v zaručených kvalitách k novému jarnému obdobiu

vyšiel 1. januára 1907

a zasiela sa všetkým pp. interessantom.

K objednávkam priloží sa obšírny návod o pestovaní všetkých rastlín „Vaňkúv hospodárský rádce“ zdarma.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné, stearinové a paraťinové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Prvá Kráľovohradecká cis. a král. dvornia tovareň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,

Hradec Králové, Král. České.

Založeno roku 1816.

7-52